

کارگاه آموزشی هیأت داوران و کارگروه علمی پنجمین جشنواره کارآفرینان برتر

تهران - مؤسسه کار و تأمین اجتماعی
(اسفند ۸۸ و فروردین ۸۹)

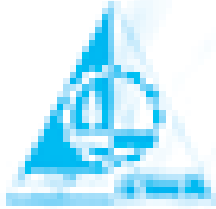
اولین کارگاه آموزشی هیأت داوران و کارگروه علمی جشنواره کارآفرینان برتر

مؤسسه کار و تأمین اجتماعی کارگاه آموزشی هیأت داوران و کارگروه علمی پنجمین جشنواره کارآفرینان برتر را در اسفند ماه ۸۸ و فروردین ماه ۸۹ برگزار کرد. سازمان‌های کارآفرین، دولت کارآفرین، فرایند کارآفرینی، نوآوری و مزیت رقابتی، اهداف و سیاست‌های جشنواره، تعیین شاخص‌ها و نحوه امتیاز دهی به شاخص‌ها از مهمترین سرفصل‌های این کارگاه بود که با حضور رئیس شورای سیاست‌گذاری، رئیس کارگروه علمی، دبیر جشنواره، اعضای کارگروه علمی و هیأت‌های داوران به بحث گذاشته شد.

کار و جامعه

ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی، فرهنگی

۵۸

انجمن ملی کارشناسان توسعه کشاورزی

Association of Agricultural Extension Workers

دکتر محمد رضا سپهری، رئیس مؤسسه کار و تأمین اجتماعی و رئیس کارگروه علمی جشنواره

معیارهای انتخاب کارآفرینان برتر تغییر می‌کند

نشست‌های کارگروه‌های علمی که از سوی مؤسسه کار و تأمین اجتماعی برای انتخاب معیارهای گزینش کارآفرینان برتر برگزار شده متشکل از اساتید دانشگاه‌ها، کارآفرینان برتر، نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و افراد خبره در امر کارآفرینی است. در این نشست‌ها، پرسشنامه‌هایی که پیشتر در اختیار کارآفرینان قرار می‌گرفت با برخی از اصلاحات تغییر یافت؛ پرسشنامه‌ها خلاصه شده و فقط پرسش‌های کلیدی حفظ شد. انگیزه، ریسک و نوآوری که ارزش آفرینی را سبب می‌شوند در معیارهای انتخاب کارآفرینان برتر، مهم هستند. با توجه به تجربه چهار جشنواره کارآفرینان برتر که تاکنون در کشور برگزار شده، برای انتخاب کارآفرینان برتر در پنجمین جشنواره از تمام کارآفرینان برتر کشور نظرسنجی شده تا دیدگاه‌های آنها در معیارهای انتخاب، لحاظ شود؛ لذا معیارهای سنجش انتخاب کارآفرینان برتر تغییر می‌کند و معیارهای جدیدی جایگزین شاخص‌های قبلی می‌شود. در انتخاب کارآفرینان برتر به دنبال الگوسازی هستیم تا از این طریق بتوانیم الگوی شایسته کارآفرینی را به جامعه معرفی کنیم. در سال‌های گذشته همواره کارآفرینان برتر در سه زمینه صنعت، کشاورزی و خدمات انتخاب می‌شدند اما برای سال ۸۹ انتخاب کارآفرینان برتر در زمینه مشاغل خانگی نیز، به سه بخش دیگر افزوده شده است. در پنجمین جشنواره کارآفرینان برتر تلاش شده مناطق محروم کشور از امتیازهای بیشتری برخوردار شوند و سختی کار کارآفرینان به دلیل محرومیت استان، بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

در ماه‌های اردیبهشت، خرداد و تیر سال ۸۹ کارآفرینان برتر استانی انتخاب می‌شوند و روز ششم مرداد ماه که روز ملی کارآفرینی و مهارت نام‌گذاری شده، جشنواره ملی کارآفرینان برتر کشور در تهران برگزار خواهد شد. ●

حمید حاجی عبدالوهاب، معاون سرمایه انسانی و توسعه اشتغال
وزارت کار و امور اجتماعی و رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره

تحقق کار مضاعف و همت مضاعف توسط کارآفرینان اتفاق می‌افتد

بحث همت مضاعف و کار مضاعف تأکید بر شیوه‌های صحیح انجام کار است و نیازمند راه‌اندازی بستر نرم‌افزاری در کشور است که توسط کارآفرینان اتفاق می‌افتد. هدف اصلی ما از جشنواره تعمیق فرهنگ کارآفرینی است قاعدتاً برای اینکه این فرهنگ را عمق ببخشیم باید با مفهوم کارآفرینی آشنا شویم چرا که توسعه ملی در حمایت از کارآفرینان تحقق می‌یابد و ضروری است برای این مهم جایگاه حقوقی و ارزشی کارآفرینی در جامعه، بازتعریف شود و برگزاری این جشنواره که امسال پنجمین سال تشکیل آن است بهانه‌ای برای توجه و مشارکت دستگاه‌ها به موضوع کارآفرینی است.

متأسفانه مفاهیمی که آموزش داده می‌شوند از متون خارجی ترجمه شده و بیشتر متون موجود موضوع کارآفرینی را به سمت کسب درآمد بیشتر و تولید ثروت سوق داده است ما در گذشته در فرهنگ خودمان کارآفرین داشته‌ایم چه بسا ما در تبیین واقعی معنای کارآفرینی در دنیا به عنوان یک تمدن دیرینه حرف‌های زیادی برای گفتن داشتیم و همواره در تاریخ تمدن دارای جایگاه ارزشمندی بوده و شخصیت‌های بزرگی را به جهان معرفی کرده ایم. در گذشته تنها اعتبار افراد در بازار حرف اول را می‌زد نه چک و اوراق اعتباری اما متأسفانه دچار خودباختگی شده ایم و از خوددیت خودمان فاصله گرفته ایم و می‌خواهیم با یک ترجمه‌گرایی یک هویت جدیدی برای خودمان بسازیم که به ما نمی‌چسبد در نتیجه زمانی که می‌خواهیم یک کارآفرین را پیدا کنیم می‌گوییم حتماً باید یک فرد تحصیل کرده دانشگاهی باشد یا خصوصیات دیگری داشته باشد که چارچوب آن گرایش مادی است و آثار معنوی در آن کمتر دیده می‌شود. ماسعی کرده ایم در این زمینه چهره‌های جدید بیاوریم به طور مثال گفتیم به منصف بودن آدم‌ها یا انگیزه خدمت و نه به صرف کسب درآمد بیشتر توجه شود.

کار و جامعه

ماهنامه اجتماعی، اقتصادی، علمی، فرهنگی

واژه کارآفرین باید مثل واژه استاد در دانشگاه و معلم در مدارس باشد که یک تصویر در ذهن بچه‌ها از پیش دبستانی تا دبیرستان وجود داشته باشد. در این واژه‌ها یک نوع کرامت و تقدس نهفته است.

اگر ما بتوانیم مفهوم کارآفرینی را در جامعه با فرهنگ دینی و اجتماعی خودمان تبیین و معرفی کنیم این گام اساسی و بزرگی است. نکته دیگر اینکه هدف از ملی و استانی شدن مفهوم کارآفرینی به خاطر این است که در ۳۱ استان این بحث مطرح گردد و اندیشمندان، فرهیختگان، خانواده‌ها با این مبحث آشنا شده و به صورت نهادینه در چارچوب اجتماعی شکل بگیرد، و جامعه ما از مفهوم کارآفرینی یک واژه مناسب استنباط کند. متأسفانه در این بخش خیلی‌ها هنوز کارآفرین را یک کاسب می‌دانند و یا کسی که چند نفر را به عنوان نیرو به کار گرفته باشد. در حال حاضر این فرهنگ در دستگاه‌ها رایج شده و هم در سطح استان‌ها و هم به صورت بخشی و هم منطقه‌ای و بحمد الله دستگاه‌ها هم راه افتاده‌اند، ما باید به جای صنعتگر نمونه یا کشاورز نمونه برویم به سمت کشاورز کارآفرین یا کارگر کارآفرین، اگر کارآفرینی فرهنگ باشد بستر جامعه اعم از دانش آموز، کارگر، کارمند، کشاورز و همه و همه به مبحث کارآفرینی سوق پیدا می‌کند و در نهایت تبدیل به سازمان کارآفرین یا دولت کارآفرین می‌شود.

کار دوم ما شناسایی کارآفرینان است اینکه به سراغ آنها برویم به خصوص کارآفرینانی که قصد درآمد برای خود ندارد بلکه قصد او خدمت کردن است و شناسایی آنها نیاز به یک بخش تخصصی دارد که باید بیشتر توجه شود و بر آن تأکید گردد انتخاب کارآفرینان برتر باید به دور از هرگونه پیشداوری انجام شود به طوری که انتخاب آنها سرمایه‌ای برای ایجاد افزایش اعتماد در میان کارآفرینان شود البته این شناسایی به صرف شناختن نیست بلکه باید از وجود آنها و استعدادهای آنها برای دسترسی به راه‌های میانبر برای رسیدن به اهداف و چشم انداز افق ۲۰ ساله که الان جزئی از برنامه‌ها هست استفاده کنیم. به استنادها را بلاغ شده که از کارآفرینانی که در سطح ملی انتخاب شده‌اند در شوراهای علمی استان استفاده شود و از کارآفرینان نمونه استان باید در سطح شهرستان‌ها استفاده شود لذا باید خانه کارآفرینان را در استان‌ها شکل دهیم. در حقیقت اینها باید موتور محرک توسعه کشور باشند به آنها میدان بدهیم و فرصت‌ها را در اختیار آنها بگذاریم که هم تصمیم ساز باشند و هم تصمیم گیر. بعد از انتخاب باید موانع و سدهای پیش روی آنها را از میان برداشت چه در سطح مقررات دولتی و چه در سطح اجتماعی چون کارآفرینان خیلی مایل به کمک کردن هستند. وقتی فردی به عنوان کارآفرین برتر شناخته شد باید سرویس‌ها و خدمات ویژه از طریق دستگاه‌های مرتبط بتوان در اختیار او بگذاریم. ما کارآفرینی نمی‌خواهیم که به دولت وصل باشد کارآفرین باید در هر زمینه دولت را همراهی کند یعنی دولت به او احتیاج داشته باشد نه اینکه او به دولت. نکته مهم دیگر دوری جستن از فرهنگ چشم و هم چشمی در سرمایه‌گذاری و شروع کسب و کار است ما معمولاً کارهای دیگران را می‌بینیم و بعد به این فکر می‌افتیم که ما هم همان کار یا مشابه آن را انجام دهیم باید اول فکر کنیم و جوانب امر را بسنجیم و بعد شروع به کار کنیم. ●

مهندس هفده‌تن، مدیر کل دفتر توسعه امور کارآفرینان و دبیر جشنواره

اگر بخواهیم اتفاقی در بحث کارآفرینی در کشور رخ دهد، اولین قدم شایسته سالاری و عدالت محوری در انتخاب و انتصاب مدیریت اجرایی کشور است که زمینه تبعیض در دسترسی به فرصت‌ها را از بین می‌برد و بستر مناسبی برای توسعه مهارت‌ها و قابلیت‌های انسانی و ظهور کارآفرینان برجسته و توانمند می‌باشد.

این جشنواره با هدف ترویج فرهنگ کارآفرینی و توسعه فضای کارآفرینی در کشور برگزار می‌شود. اگر بخواهیم به کشور کمک کنیم و اقتصاد مبتنی بر منابع را به اقتصاد مبتنی بر دانش و نوآوری تبدیل کنیم نیازمند تجدید نظر در برنامه‌ها و به‌ویژه حوزه کارآفرینی هستیم. لذا باید نقشه جامع کارآفرینی در عمل برای تمامی نهادها و وزارتخانه‌ها تدارک ببینیم. مقصد و هدف اصلی نقشه جامع کارآفرینی عبارت است از: ایجاد رابطه هدفمند و نظام‌مند میان کارآفرینی و رشد اقتصاد ملی.

- عملیاتی سازی برنامه‌های مؤثر در توسعه کارآفرینی
- سنجش و ارزیابی مستمر از برنامه‌های اجرا شده
- ویژگی‌های نقشه جامع توسعه کارآفرینی کشور
- هدفمند به سوی توسعه و تعالی همه جانبه کشور
- متمرکز بر نیازهای جامعه و بومی سازی
- تعیین کننده جایگاه بخش‌های دولتی و غیر دولتی
- هدف گذاری پویا و آینده نگری واقع بینانه
- شاخص بندی آرمانی، کمی و کیفی
- تحلیل وضع موجود و ترسیم وضع مطلوب
- ارتقاء دهنده فرهنگ نوآوری
- کلان نگری در عین کاربردی بودن
- متمرکز بر سند چشم انداز
- مبتنی بر نوآوری

ضرورت‌های تدوین نقشه جامع توسعه کارآفرینی کشور

1. • تثبیت رویکرد راهبردی، آینده‌نگر و برنامه‌مدار در عرصه سیاست‌گذاری کارآفرینی
2. • کل‌نگری و توجه به ارتباط شبکه‌ای اجزاء
3. • داشتن یک تصویر درست از وضعیت فعلی، جامعه و آرمان سند چشم انداز باشد.
4. • تعیین وضعیت آینده با شاخص‌های کمی و کیفی
5. • ایجاد نظام اطلاعاتی روزآمد کارآفرینی برای بررسی وضعیت موجود
6. • طرح موضوع نقشه جامع کارآفرینی کشور به عنوان گفت‌وگو میان مطرح‌کنندگان جامعه و نخبگان اقتصادی کشور
7. • کلان‌نگری و توجه به کاربردی شدن مباحث کارآفرینی، نوآوری و پیشرفت در حد ظرفیت‌های کشور
8. • توجه به توسعه فناوری
9. • توجه به بهره‌وری
10. • هدف‌گذاری و آینده‌نگری و توجه به سند چشم انداز به عنوان هدف
11. • تعریف شاخص‌های کمی برای دستیابی به اهداف و شاخص‌های کیفی سند چشم انداز
12. • آینده پژوهی و آینده نگاری و نوآوری
13. • تعیین اهداف به صورت پویا همراه با ارائه راهبردهای مربوط به آن
14. • حمایت از بخش غیردولتی در توسعه کارآفرینی

مهندس حمید هاشمی عضو کارگروه علمی جشنواره

کارآفرینی راه حلی برای مشکلات اقتصادی امروز ماست در شرایطی که کاهش سرمایه گذاری در اقتصاد کشور، بهره وری پایین و گرایش به تعدیل نیروی انسانی در سازمان های دولتی و وابسته به دولت از یک سو و خیل تازه واردان به عرصه کار از سوی دیگر، بیکاری را به معضل بزرگ اقتصادی و اجتماعی این زمان بدل کرده است، به نظر می رسد که توسعه کارآفرینی و ترویج فرهنگ کارآفرینی در ایران یک ضرورت جدی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی است.

مهمترین پیامدهای ترویج کارآفرینی در کشور:

❁ در درجه اول کارآفرینان بخشی از وظایف دولت را در ایجاد اشتغال به عهده گیرند و موجب تقویت بخش خصوصی شوند که به نوبه خود بهره وری را افزایش می دهد و باعث تغییر فرهنگ کار و شیوه نگرش افراد جامعه به اشتغال می شود.

❁ دوم اینکه منجر به ترویج فرهنگ تولید، خود اتکالی و از بین بردن فرهنگ مصرف گرایی می شود و در نهایت سرمایه های انسانی را به عنوان زیر بنای رشد و توسعه اقتصادی کشور تقویت می کند.

مهمترین اهداف جشنواره پنجم عبارتند از:

❁ شناسایی و معرفی کارآفرینان به جامعه و استفاده از توانمندی آنان در جهت ایجاد و توسعه اشتغال در کشور

❁ ترویج و توسعه فرهنگ کارآفرینی

❁ برجسته نمودن جایگاه رفیع کارآفرینان در جامعه

❁ تشویق حامیان کارآفرینی به مشارکت و سرمایه گذاری در اجرای برنامه های کارآفرینی تعامل جدی با کارآفرینان و نوآوران حاضر در جشنواره

❁ ایجاد انگیزه در کارآفرینان و خصوصاً دانش آموختگان برای ایجاد

کسب و کار جدید

❁ انجام یک اقدام فرهنگی به منظور ایجاد فضای تعامل میان فعالان عرصه های اقتصاد و کارآفرینی

❁ فراهم نمودن بستر لازم برای شکوفایی استعدادها و ظرفیت های

کارآفرین، رشد اعتماد به نفس و افزایش روحیه خودباوری در جوانان

❁ ارتقاء بهره وری، کاهش نرخ بیکاری

❁ ترویج فرهنگ سرمایه گذاری در بخش مولد

❁ ایجاد فرصت برای تبادل تجربیات و توسعه توانایی های حرفه ای بین

دانش آموختگان و کارآفرینان

❁ ایجاد تحرک به نحو مؤثر در منابع، سرمایه ها و مهارت های نیروی

انسانی که بلااستفاده و سرگردان باقی مانده اند.

❁ دامنه شمول جشنواره در سطح استانی کلیه کارآفرینان دارای

سابقه کارآفرینی در بخش ها و زیر بخش های تعیین شده طی سنوات

پنج سال گذشته و در سطح ملی: کلیه کارآفرینان منتخب در بخش های

ذیربط، در سطح جشنواره های استانی است و براساس مصوبه شورای

سیاست گذاری، تعدادی به عنوان کارآفرین برتر ملی معرفی خواهند شد. ❁

مهندس سلمانی عضو کار گروه علمی جشنواره

مهمترین هدف برگزاری این کارگاه یکسان‌سازی فرایند ارزشیابی انتخاب کارآفرینان برتر در سطح استانی و ملی است. کارآفرینی مؤلفه‌های مختلفی دارد از جمله فرصت، فرایند، محیط و ویژگی‌های شخصیتی ولی با مطرح شدن کارآفرینان اجتماعی در سال ۲۰۱۰، توان شبکه‌سازی نیز به این مؤلفه‌ها اضافه شده است و هم اکنون از دید سازمان دیده‌بانی کارآفرینی (GEM) مهمترین شاخص در انتخاب کارآفرینان می‌باشد. در کشور ما بیشتر بر ویژگی‌های شخصیتی کارآفرین تأکید می‌شود، بعضی کشورها بر فرصت و فرایند تأکید دارند و کشوری مثل مالزی محیط را برای فعالیت‌های کارآفرینانه فراهم می‌کنند.

۹۲ درصد کسب و کارهای کشورها به نتیجه نمی‌رسند، با بررسی‌های به عمل آورد مشخص شد که علت اصلی آن، ناتوانی افراد نیست بلکه ناآگاهی از فرایند کسب و کار است.

توان افزایشی در کسب و کار هدف مهم کارآفرینی است و شامل دو بال است:

- ۱- اندیشه به معنی توان یادگیری تسریع شده و نوآوری‌های موفقیت‌آمیز که بزرگترین امتیاز رقابتی را در اختیار سازمان می‌گذارد.
- ۲- اجرا که بزرگترین مسأله مطرح نشده جهان کسب و کار امروزی است و فقدان آن، بزرگترین مانع موفقیت و علت بیشتر ناکامی‌هایی است که به اشتباه به گردن علل دیگر گذاشته می‌شود.

کلید طلایی سازمان‌های پیشرو و کارآفرین در دنیای امروز نوآوری موفقیت‌آمیز است که دارای سه گام اساسی است.

- ۱- سبقت جستن از انتظارات و نیازهای بیان نشده و یاد ر حال ظهور مشتری
- ۲- تحرک مضاعف و ایجاد یک فضای بازار جدید
- ۳- فراهم ساختن بازده اثربخش تر کل سرمایه‌گذاری

نوآوری موفقیت‌آمیز میزان بهره‌وری را افزایش می‌دهد، چرخه تکمیل را سریع‌تر می‌کند، هزینه‌های عملیاتی و بهای تمام شده کالا را کاهش می‌دهد و خدمات و محصولات بهتری را ارائه می‌دهد.

پروژه‌های علمی و مطالعات فرابخشی

پرتال جامع علوم انسانی

کار و جامعه

ویژگی‌های دولت کارآفرین

- ❖ ایجاد رقابت بین سازمان‌های سرویس دهنده
- ❖ توانمندسازی شهروندان از طریق خروج سیستم کنترل از بوروکراسی دولتی و سپردن آن به جامعه
- ❖ مأموریت‌گرایی به جای قانون‌گرایی
- ❖ ارباب رجوع به عنوان یک مشتری دیده می‌شود که باید رضایت او حاصل شود.
- ❖ پیشگیری از بروز مشکلات به جای سرویس دادن بعد از وقوع مشکل
- ❖ تمرکز بر ایجاد درآمد است تا هزینه کردن بودجه
- ❖ وجود روحیه مدیریت مشارکتی
- ❖ تقویت و پشتیبانی سازمان‌های غیر دولتی
- ❖ احترام و گرمی داشتن شهروندان
- ❖ کوچک سازی و عدم تمرکز
- ❖ علاقه و اشتیاق به تقویت بخش خصوصی و فعالیت‌های خلاقانه
- ❖ جلوگیری از سرایت مخارج هزینه‌های بعضی از گروه‌های جامعه به سایر اقشار
- ❖ ارتباط از پایین به بالا در جامعه و دولت
- ❖ حذف انحصارات دولتی
- ❖ دولت‌های کارآفرین نتیجه‌گرا هستند
- ❖ دولت‌های کارآفرین برای اثربخشی بودجه و هزینه‌هایشان به جای آن که منابع را در اختیار سازمان‌های تأمین کننده قرار دهند مستقیماً منابع را در اختیار متقاضیان اصلی و نهایی (مشتری) قرار می‌دهند.
- ❖ در این برنامه شاخص‌های ارزیابی کارآفرینان و نحوه امتیازدهی آن مورد بررسی قرار گرفت و در خاتمه بسته آموزشی کارآفرینی از سوی مؤسسه کار و تأمین اجتماعی در اختیار کار گروه‌های علمی و هیأت‌های داوران استان‌ها قرار داده شد. ❖

مهندس محمد کیا، عضو کارگروه علمی جشنواره

کارآفرینی شاه کلید دستیابی به جامعه سرآمد است و تنها کارآفرینی است که می‌تواند منبع لایزال خلق فرصت‌های بزرگ و تولید مستمر ثروت‌های سرشار در راه دستیابی به یک جامعه سرآمد باشد.

کارآفرین فردی است که دارای ایده جدید و نومی باشد و از طریق فرایند تأسیس و ایجاد یک کسب و کار (بنگاه اقتصادی) و قبول مخاطره محصول یا خدمت جدیدی را در جامعه معرفی می‌نماید و کارآفرینی یعنی آفرینش فرصت‌ها، فراتر از منابع و امکاناتی که هم‌اینک در اختیار دارید.

بنابراین یک کارآفرین:

- ❖ اولاً: اهل فکر جدید و نوگرا می‌باشد (ایده جدید)
- ❖ ثانیاً: در فرایند ایجاد یک کسب و کار درگیر می‌باشد.
- ❖ ثالثاً: نتیجه فعالیت و زحمات وی حتماً بایستی به محصول و خدمت جدیدی منجر گردد.

نتایج برگزاری جشنواره

- ❖ گذار از اقتصاد هزینه به اقتصاد ثروت
- ❖ ایجاد هزاران فرصت شغلی جدید و جذاب برای دانش‌آموختگان و کارجویان
- ❖ جلوگیری از کاهش ظرفیت دانش
- ❖ توسعه شتابان علوم و فناوری‌های در کشور
- ❖ گسترش و برومندی روزافزون دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور
- ❖ ارائه خدمات و فرآورده‌های با کیفیت به شهروندان کشور با قیمت‌های رقابتی
- ❖ توسعه صادرات خدمات و فرآورده‌ها
- ❖ جذب روزافزون مشتری از سایر کشورها به عنوان یک منبع عظیم درآمد ارزی
- ❖ و تبدیل فرهنگ کارآفرینی به یکی از محورهای توسعه اقتصادی کشور

